

Obsah

Úvod	7
1 Finanční systém	9
1.1 Jednoduchý model ekonomiky	9
1.2 Rovnováha finančních pohledávek a finančních závazků	12
1.3 Financování malých firem	15
1.4 Podstata peněz	17
1.5 Peněžní agregáty	18
1.6 Parita kupní síly a parity úrokových mír	20
1.7 Úloha vlády	20
1.8 Evropský měnový systém a Česká republika	22
1.9 Současný vývoj na mezinárodních finančních trzích	26
1.10 Shrnutí	28
Klíčová slova	28
Cvičení	28
2 Klasifikace finančních trhů	31
2.1 Kategorie finančních trhů	31
2.2 Druhy cenných papírů	34
2.3 Mechanismy obchodování s cennými papíry na primárních trzích	38
2.3.1 Primární a sekundární trhy	38
2.3.2 Emise cenných papírů	40
2.3.3 Emisní obstaravatel, garant a tvůrce	41
2.3.4 Postup při emisi cenného papíru	41
2.4 Mechanismy obchodování s cennými papíry na sekundárních trzích	43
2.5 Efektivnost (účinnost) finančních trhů	45
2.5.1 Alokační efektivnost	45
2.5.2 Informační efektivnost	47
2.5.3 Operační efektivnost	51
2.5.4 Anomálie na efektivních trzích	51
2.5.5 Ceny na efektivních trzích	53
2.6 Požadované vlastnosti trhů	53
2.7 Dokonalé finanční trhy	54
2.8 Riziko, diverzifikace, zajišťování a arbitráž	55
2.8 Trh s cennými papíry a hospodářský cyklus	59
2.9 Regulace trhu s cennými papíry	59
2.10 Zdaňování převodů a příjmů z finančních nástrojů	66
2.11 Úvěrové hodnocení	66
2.12 Shrnutí	69
Klíčová slova	69
Cvičení	70
Blok č. 1.: Podnikatelé	71
Blok č. 2.: Akciová společnost	72
Blok č. 3.: Investiční společnosti a investiční fondy	76
Blok č. 4.: Cenné papíry	79
Blok č. 5.: Daň z příjmů z kapitálového majetku poplatníků daně z příjmů fyzických a právnických osob	81
3 Úvod do oceňování finančních nástrojů	83
3.1 Míry časové hodnoty peněz	83
3.2 Čistá budoucí hodnota, čistá současná hodnota a vnitřní výnosová míra	85
3.3 Výnos do splatnosti	89
3.4 Jednoduché a složené úročení	96
3.5 Efektivní úroková míra	99
3.6 Proměnlivá úroková míra	106
3.7 Vlivy inflace	108
3.8 Oceňování finančních nástrojů	108
3.9 Spotové a forwardové úrokové míry	109
3.9.1 Výnosové křivky	109
3.9.2 Forwardové úrokové míry	112
3.9.3 Vytváření forwardových pozic ze spotových pozic	113

3.9.4	Forwardové ceny	117
3.9.5	Forwardové úrokové míry a tvar výnosové křivky	118
3.9.6	Omezení na spotové úrokové míry	120
3.10	Shrnutí	122
	Klíčová slova	122
	Cvičení	122
4	Úvěrový, směnečný a měnový trh	125
4.1	Mezibankovní úvěrový a směnečný trh	125
4.2	Mezibankovní měnový trh	129
4.2.1	Měnový kurz české koruny	129
4.2.2	Český mezibankovní měnový trh	131
4.2.3	Limity na devizové pozice bank	134
4.3	Eurotrh	136
4.3.1	Definice a historie	136
4.3.2	Peněžní eurotrh	137
4.3.3	Dluhopisový eurotrh	138
4.3.4	Akciový eurotrh	139
4.3.5	Vliv eurodolarových transakcí na bankovní systém	140
4.4	Shrnutí	142
	Klíčová slova	143
	Blok č. 6.: Pravidla pro udělení statutu referenční banky na trhu mezibankovních depozit	144
	Blok č. 7.: Podmínky provádění směnečných obchodů ČNB	146
	Blok č. 8.: Úřední sdělení ČNB o podmínkách tvorby povinných minimálních rezerv	148
	Blok č. 9.: Úřední sdělení ČNB o způsobu provádění operací ČNB na peněžním trhu	149
	Blok č. 10.: Věcné vymezení repo operací	151
	Blok č. 11.: Pravidla pro obchodování ČNB v rámci devizového fixingu	151
	Blok č. 12.: Používání rozpětí při nákupu a prodeji deviz na devizovém fixingu ČNB	151
5	Trh dluhopisů a teorie výnosových křivek	153
5.1	Druhy dluhopisů a kovenanty	153
5.2	Bezkuponové dluhopisy	157
5.2.1	Bezkuponové dluhopisy v ČR	157
5.2.2	Bezkuponové dluhopisy v USA	161
5.3	Kuponové dluhopisy	163
5.3.1	Anuita	163
5.3.2	Cena kuponového dluhopisu	164
5.3.3	Výnos do splatnosti	166
5.3.4	Pololetní vyplácení kuponů	169
5.3.5	Alikvotní úrokový výnos	170
5.3.6	Kuponové dluhopisy v ČR	171
5.3.7	Státní kuponové dluhopisy ve Velké Británii	175
5.3.8	Státní kuponové dluhopisy v USA	177
5.4	Kuponový efekt	178
5.4.1	Výnos do splatnosti par dluhopisů	179
5.4.2	Znaménko kuponového dluhopisu	181
5.4.3	Stanovení spotových úrokových mír	184
5.4.4	Zplošťování výnosových křivek	186
5.5	Dluhopisové indexy	190
5.6	Cenová citlivost dluhopisů	192
5.6.1	Faktory působící na cenu kuponových dluhopisů	192
5.6.2	Pojem durace a konvexity	194
5.6.3	Elasticita ceny dluhopisu	205
5.6.4	Imunizace	208
5.7	Teorie výnosových křivek	214
5.7.1	Spotová výnosová křivka	215
5.7.2	Forwardová výnosová křivka	216
5.7.3	Segmentační teorie	220
5.7.4	Teorie rostoucí prémie za likviditu	221
5.7.5	Teorie preferenčního chování	224
5.7.6	Teorie peněžního substitutu	224
5.7.7	Teorie očekávání	225
5.7.8	Testování teorie nestranných očekávání	226
5.7.9	Kombinace teorie nestranných očekávání a teorie rostoucí prémie za likviditu	228
5.7.10	Shrnutí teorií výnosových křivek	230
5.8	Očekávaný výnos za období držení	231
5.9	Shrnutí	232

Klíčová slova	232
Cvičení	233
Blok č. 13.: Dluhopisy	235
Blok č. 14.: Pravidla pro primární prodej krátkodobých dluhopisů organizovaný ČNB	236
Blok č. 15.: Emisní podmínky SPP	239
Blok č. 16.: Seznam algoritmů pro uspokojování objednávek na nákup z primárního prodeje	240
Blok č. 17.: Pravidla pro primární prodej střednědobých státních dluhopisů organizovaný ČNB	244
6 Akciový trh	249
6.1 Charakteristika akcií	249
6.2 Zvýšení základního jmění	252
6.2.1 Zvýšení základního jmění upsáním nových akcií	252
6.2.2 Zvýšení základního jmění z vlastních zdrojů	256
6.2.3 Štěpení akcií	257
6.2.4 Warranty	258
6.3 Snížení základního jmění	260
6.4 Oceňování akcií	260
6.4.1 Technická analýza	260
6.4.2 Fundamentální analýza	265
6.4.3 Chování cen akcií	269
6.5 Klientela vlastníků akcií a vliv blokových obchodů	270
6.6 Globální depozitní certifikáty (GDR)	271
6.7 Některé významné mezinárodní akciové burzy	273
6.8 Akciové indexy	277
6.9 Shrnutí	279
Klíčová slova	279
Cvičení	279
7 Teorie portfolia	281
7.1 Soubor investičních možností	282
7.2 Střední (očekávaný) výnos portfolia	283
7.3 Krátký prodej (<i>short selling</i>)	283
7.4 Rozptyl (variance) výnosů portfolia	284
7.5 Optimální portfolio	288
7.6 Optimální portfolio s bezrizikovým aktivem	290
7.7 Diverzifikace a riziko portfolia	293
7.8 Model jednoho indexu	294
7.9 Model CAPM	297
7.10 Shrnutí	298
7.11 Klíčová slova	298
8 Obchodování s cennými papíry v České republice	299
8.1 Podmínky členství na pražské burze	299
8.2 Podmínky přijetí cenných papírů na pražskou burzu	299
8.3 Druhy burzovních obchodů na pražské burze	302
8.3.1 Obchodování při pevné ceně	303
8.3.2 Průběžné obchodování při pevné ceně	308
8.3.3 Průběžné obchodování při proměnlivé ceně	310
8.3.4 Přímé obchody s bloky cenných papírů	311
8.3.5 Automatizované obchody s bloky cenných papírů	311
8.3.6 Mimoburzovní obchody	312
8.4 Vypořádání burzovních a mimoburzovních obchodů na pražské burze	312
8.4.1 Vypořádání obchodů při pevné ceně	314
8.4.2 Vypořádání obchodů při proměnlivé ceně	314
8.4.3 Vypořádání přímých obchodů s bloky cenných papírů	314
8.4.4 Vypořádání automatizovaných obchodů s bloky cenných papírů	315
8.4.5 Vypořádání mimoburzovních obchodů	315
8.5 Akciový index PX-50	316
8.6 Kód ISIN	319
8.7 Organizátor mimoburzovních trhů RM-SYSTÉM	320
8.7.1 Druhy zákazníků a obchodů	320
8.7.2 Aukční kolo	321
8.7.3 Předobchodní validace	322
8.7.4 Pokyny	323
8.7.5 Pravidla pro výběr pokynů k uspokojení v aukčním kole	324
8.7.6 Vypořádání	326

8.8	Organizátor mimoburzovního trhu RTP	326
8.9	Středisko cenných papírů	328
8.9.1	Vznik střediska cenných papírů	328
8.9.2	Centrální evidence zaknihovaných cenných papírů	329
8.9.3	Státní záruka	330
8.10	Systém trhu krátkodobých dluhopisů (TKD)	331
8.11	Shrnutí	331
	Klíčová slova	331
	Blok č. 18.: Emisní podmínky SPP	332
9	Derivátový trh	333
9.1	Druhy derivátů	333
9.2	Příčiny vzniku derivátů	342
9.3	Historie derivátů	344
9.4	Vývoj ve světě	347
9.5	Vývoj v českém bankovním sektoru	353
9.6	Forwardové kontrakty	354
9.6.1	Tržní mechanismus	356
9.6.2	Oceňování	356
9.7	Kontrakty futures	359
9.7.1	Tržní mechanismus	359
9.7.2	Oceňování	362
9.8	Swapové kontrakty	363
9.8.1	Tržní mechanismus	363
9.8.2	Oceňování	365
9.9	Opční kontrakty	366
9.9.1	Tržní mechanismus	366
9.9.2	Oceňování	370
9.10	Organizace LIFFE	375
9.11	Shrnutí	376
	Klíčová slova	376
	Cvičení	376
10	Finanční instituce	379
10.1	Historický pohled	379
10.2	Úloha finančního zprostředkování	380
10.3	Funkce finančního zprostředkování	383
10.4	Úloha centrální banky a měnový systém	385
10.4.1	Organizační struktura a úloha ČNB	386
10.4.2	Banka pro vládu a bankovní sektor	388
10.4.3	Bankovní dohled	389
10.4.4	Tvorba peněz a úvěr	391
10.4.5	Nabídka peněz	393
10.4.6	Vliv vládní politiky	396
10.5	Obchodní banky	397
10.6	Stavební spořitelny v České republice	402
10.7	Pojišťovny a penzijní fondy	406
10.7.1	Pojištění	406
10.7.2	Penzijní připojištění	407
10.7.3	Základy investičního řízení	409
10.7.4	Matematické základy životního pojištění	411
10.7.5	Vhodnost investování prostřednictvím penzijních fondů	415
10.8	Investiční společnosti a investiční fondy	419
10.8.1	Druhy fondů	420
10.8.2	Investiční fondy	421
10.8.3	Investiční společnosti a podílové fondy	422
10.8.4	Diskont investičního fondu nebo uzavřeného podílového fondu	423
10.8.5	Nízké výnosy portfolií finančních profesionálů a fondů	424
10.8.6	Kotace fondů	426
10.9	Shrnutí	429
10.10	Klíčová slova	429
	Blok č. 19.: Česká národní banka	430
	Blok č. 20.: Banky	431
	Blok č. 21.: Stavební spoření	432
	Blok č. 21.: Penzijní připojištění	433
	Seznam použité literatury	435